



Kielce, dnia 1 września 2023 roku

WK.60.15.2023

Pan Krzysztof Tworek
Wójt Gminy Obrazów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹, przeprowadziła w Urzędzie Gminy w Obrazowie w okresie od dnia 21 marca do dnia 15 maja 2023 roku, kompleksową kontrolę gospodarki finansowej **Gminy Obrazów** za 2022 rok i inne wybrane okresy. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 7 lipca 2023 roku.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową Gminy Obrazów. Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w szczególności:

I. W zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych:

1. W „Sprawozdaniu z wykonania planu audytu w Gminie Obrazów za rok 2022” nie zawarto informacji na temat czasu komórki audytu wewnętrznego wyrażonego w osobodniach poświęconego na realizację wszystkich ww. zadań zaplanowanych na 2022 r., co narusza § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji o pracy i wynikach pracy tego audytu², w związku z § 9 ust. 1 pkt 2 lit. c) tego rozporządzenia.
2. Na stronie Biuletynu Informacji Publicznej nie udostępniono pełnych informacji publicznych dotyczących wyników przeprowadzanych w jednostce kontroli zewnętrznych, co narusza art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a) tiret drugie, w związku z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej³.

II. W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

1. W zakresie rzetelności ksiąg rachunkowych budżetu oraz jednostki Urząd Gminy stwierdzono:
 - a) na dzień 31.12.2022 roku saldo Wn konta 011 (...)–00 „Środki trwałe – Grunty” w kwocie 1.035.532,76 zł, uznano za realne, pomimo iż na ostatni dzień roku budżetowego 2022, w ewidencji księgowej Urzędu Gminy nie ujęto co najmniej 240 działek oznaczonych w ewidencji geodezyjnej symbolem „dr” drogi, w stosunku do których Gmina Obrazów posiadała prawo własności i nie zostały one oddane w posiadanie zależne innym podmiotom. Powyższych

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1325, dalej ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych

² Dz. U. z 2018 r. poz. 506, dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie audytu wewnętrznego

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 902

rozbieżności nie ujawniła przeprowadzona wg stanu na dzień 31.12.2022 roku inwentaryzacja gruntów w drodze weryfikacji, pomimo iż nieujęte w księgach rachunkowych Urzędu grunty znajdowały się w ewidencji zasobu nieruchomości Gminy wg stanu na dzień przeprowadzenia inwentaryzacji gruntów.

Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 1 i ust. 2, art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴, w związku z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁵ a także zasady funkcjonowania konta 011 określone w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości oraz w załączniku Nr 3 do ww. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- b)** na dzień 31.12.2021 r. kwota 369.578,88 zł dotycząca zwrotu przez instytucję finansującą wydatków poniesionych w 2021 roku przez Gminę Obrazów na realizację projektu pn. „Budowa Samorządowego Centrum Kultury wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Obrazowie” – kwota 181.818,00 zł oraz projektu pn. „Rozbudowa infrastruktury sportowej i doposażenie pracowni matematyczno- przyrodniczej w placówkach oświatowych Gminy Obrazów” – kwota 187.760,88 zł, została bezzasadnie ujęta w księgach rachunkowych budżetu na kontach 240 „Pozostałe rozrachunki” oraz 909 „Rozliczenia międzyokresowe”. Gmina jako Beneficjent ww. projektów zawierając w dniu 28.02.2019 r. umowę Nr 00014-65170-UM1310026/18 oraz w dniu 28.06.2019 r. umowę Nr RPSW.07.04.00-26-0014/18-001 zaakceptowała warunki w nich określone, w tym uzależnienie otrzymania płatności od zatwierdzenia wniosku o płatność końcową i towarzyszących mu dokumentów. Zawarcie ww. umów nie skutkuje bezwarunkowym obowiązkiem wypłaty na rzecz Gminy Obrazów środków pieniężnych objętych projektem.

Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 1 i ust. 2 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości a także zasady funkcjonowania ww. kont określone w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości oraz w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- 2.** W miesiącach styczeń – listopad 2022 roku nie dokonywano na koniec każdego okresu sprawozdawczego wyksięgowania należnego podatku VAT z konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” według podziałki klasyfikacji budżetowej 758/75814/0970. Zmniejszenia wartości zrealizowanych dochodów budżetowych o podatek VAT dokonywano w następnym okresie sprawozdawczym, zamiast w faktycznym miesiącu ich realizacji. W konsekwencji w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych Urzędu sporządzanych w okresie styczeń-listopad 2022 roku wykazywano dochody w kwocie brutto, zamiast w kwocie netto. Nieprawidłowość narusza art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług⁶, art. 3 i art. 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁷ oraz art. 111 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej ustawa o rachunkowości.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 342, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 931 ze zm., dalej ustawa o podatku od towarów i usług

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 2267, dalej ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm., dalej ustawa o finansach publicznych

3. W 2022 roku w ewidencji księgowej jednostki Urząd Gminy na koncie 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” i 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” ujęto wpłatę na Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej w kwocie 150.000,00 zł oraz wpłatę na Fundusz Wsparcia Policji Komendy Wojewódzkiej Policji w kwocie 4.000,00 zł, pomimo iż przedmiotowe wydatki nie stanowią dotacji w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, lecz są przychodami ww. Funduszy zgodnie z art. 19g pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej⁹ oraz z art. 13 ust. 4e pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji¹⁰. Nieprawidłowość narusza zasady funkcjonowania ww. kont określonych w dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości, a także w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.:
4. Na dzień 31.12.2022 roku w księgach rachunkowych jednostki Urząd Gminy nie dokonano aktualizacji należności ujętych na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, pomimo iż na dzień bilansowy Urząd Gminy posiadał należności, których termin płatności minął a spłata nie została w żaden sposób zabezpieczona oraz ryzyko ich nieściągalności jest znaczne, w tym należność od podmiotów postawionych w stan upadłości, należności od dłużników względem których brak jest skuteczności egzekucji. Nieprawidłowość narusza art. 7 ust. 1 i art. 35b ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz § 10 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
5. Pomimo iż w 2022 roku Urząd Gminy jako jednostka dysponował wyodrębnionym rachunkiem bankowym służącym do realizacji planu finansowego dochodów, dochody Urzędu z tytułu opłaty za udostępnianie danych osobowych, pobierane były bezpośrednio na rachunek bankowy budżetu Gminy. W ewidencji księgowej Urzędu opłata za udostępnianie danych osobowych ujmowana była tylko w części należnej budżetowi Gminy Obrazów zapisem: Wn 130 „Rozliczenie dochodów budżetowych” i Ma 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” według podziałki klasyfikacji budżetowej 750/75011/2360, zamiast w pełnej kwocie zrealizowanego dochodu w podziałce 750/75011/0690. W konsekwencji w sprawozdaniach finansowych, tj. w Zestawieniu zmian w funduszu jednostki w poz. 2.2 „Zrealizowane dochody budżetowe” oraz w Rachunku zysków i strat w poz. AVI. „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” sporządzonych według stanu na dzień 31.12.2022 roku wykazano jedynie 5% dochodów z tytułu opłaty za udostępnianie danych osobowych, zamiast wykazać 100% dochodów z ww. tytułu. Nieprawidłowość narusza zasady funkcjonowania ww. kont Urzędu określonych w przyjętych przez jednostkę zasadach (polityce) rachunkowości oraz w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
6. Na dzień 31.12.2022 roku nie ujęto w księgach rachunkowych oraz sprawozdaniu finansowym rezerwy na zobowiązania jak również nie wskazano w informacji dodatkowej danych w zakresie informacji o toczącym się postępowaniu, które może wpłynąć na sytuację majątkową i finansową jednostki, w związku z toczącym się od 2022 roku przeciwko Gminie Obrazów postępowaniem sądowym przed Sądem Okręgowym w Kielcach VII Wydział Gospodarczy o podwyższenie wynagrodzenia z umowy nr 148/2019 z dnia 26.11.2019 o kwotę 584.628,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi. Nieprawidłowość narusza art. 7 ust. 1 pkt 5 i art. 35d ust. 1

⁹ Dz. U. z 2022 r. poz.1969 ze zm.

¹⁰ Dz. U. z 2023 r. poz.171 ze zm.

pkt 1 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze zasady tworzenia rezerw określonymi w Krajowym Standardzie Rachunkowości Nr 6 „Rezerwy, bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów, zobowiązania warunkowe”, stanowiącym załącznik do Komunikatu Nr 2 Ministra Finansów z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia znowelizowanego Krajowego Standardu Rachunkowości Nr 6 "Rezerwy, bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów, zobowiązania warunkowe"¹¹.

7. W zakresie sporządzania sprawozdań finansowych Urzędu Gminy według stanu na dzień 31.12.2022 r. w kolumnie „Stan na koniec roku” stwierdzono następujące nieprawidłowości:

a) w sporządzonym w dniu 27.03.2023 roku bilansie jednostki Urząd Gminy na dzień 31.12.2022 r., wykazano:

- w Aktywach w poz. A.II.1.1.1 „Grunty stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego przekazane w użytkowanie wieczyste innym podmiotom” wykazano dane w kwocie 0,00 zł, pomimo iż na dzień bilansowy Gmina Obrazów posiadała grunty stanowiące jej własność, które zostały przekazane w użytkowanie wieczyste innym podmiotom o łącznej wartości 9.150,00 zł,
- w Pasywach w poz. D.II.6 „Sumy obce (depozytowe, zabezpieczenia wykonania umów) wykazano dane w kwocie 0,00 zł, pomimo iż na dzień bilansowy jednostka Urząd Gminy posiadała zobowiązania z ww. tytułu w łącznej kwocie 145.026,01 zł,

b) w sporządzonym w dniu 27.03.2023 roku sprawozdaniu zestawienie zmian w funduszu jednostki Urząd Gminy na dzień 31.12.2022 roku, w poz. I.2.6 „Wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych i środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych ” wykazano dane w kwocie 0,00 zł, pomimo iż w okresie sprawozdawczym Gmina Obrazów przekazała nieodpłatnie na rzecz jednostek oświatowych funkcjonujących na terenie Gminy Obrazów 4 środki trwałe o łącznej wartości 773.355,15 zł.

Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 2 oraz § 23 ust. 3 pkt 1 oraz ust. 8 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

8. W zakresie sprawozdawczości budżetowej stwierdzono następujące nieprawidłowości:

a) w sporządzonym w dniu 23.03.2023 roku rocznym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych Urzędu za okres sprawozdawczy od 1.01.2022 r. do 31.12.2022 roku (korekta nr 2 z dnia 23.03.2023 r.) w kolumnie 9 „zaległości netto” w podziałkach klasyfikacji budżetowej 756/75615/0310, 756/75615/0340, 756/75616/0320 oraz 756/75616/0340 w łącznej kwocie zaległości wykazano należności w łącznej kwocie 593.868,50 zł, od podmiotów względem których ogłoszono upadłość lub podmiotów objętych postępowaniem restrukturyzacyjnym (przyspieszonym postępowaniem układowym oraz postępowaniem sanacyjnym).

Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹², w związku z § 3 ust. 1 pkt 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych, stanowiącej załącznik Nr 37 do ww. rozporządzenia.

b) w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych Urzędu za okres od początku roku do dnia 31.12.2022 roku (korekta nr 2 z dnia 23.03.2023 r.) skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od osób prawnych zawyżono o kwotę 23.945,41 zł z powodu uwzględnienia zwolnień ustawowych.

Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie

¹¹ Dz. Urz. MF z 2014 r. poz. 12, dalej Komunikat Nr 2 Ministra Finansów z dnia 21 marca 2014 r.

¹² Dz. U. z 2022 poz. 144 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej

sprawozdawczości budżetowej, w związku z § 3 ust. 1 pkt 8 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych, stanowiącej załącznik nr 37 do ww. rozporządzenia.

- c) w sporządzonym w dniu 23.03.2023 roku sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie Gminy Obrazów za okres 2022 roku w kolumnie 3 „Wykonanie”:
- w przychodach w wierszu D.12 „Spłata udzielonych pożyczek” wykazano dane w kwocie 60.839,00 zł, pomimo iż z ewidencji księgowej konta 133 „Rachunek budżetu” oraz 250 „Należności finansowe” za okres 2022 roku, wynika iż Gmina w okresie sprawozdawczym uzyskała przychody z ww. tytułu w kwocie 5.360,00 zł,
 - w rozchodach w wierszu D.22 „udzielone pożyczki” wykazano dane w kwocie 116.318,00 zł, pomimo iż z ewidencji księgowej konta 133 „Rachunek budżetu” oraz 250 „Należności finansowe” za okres 2022 roku, wynika iż Gmina w okresie sprawozdawczym wykonała rozchody z ww. tytułu w kwocie 55.479,00 zł,
- Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w związku z § 12 pkt 5 lit. b) i pkt 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych, stanowiącej załącznik Nr 37 do ww. rozporządzenia.
9. W sporządzonych w dniach 6.10.2022 r. i 20.01.2023 r. kwartalnych sprawozdaniach Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji Urzędu, według stanu odpowiednio na koniec III kwartału 2022 roku oraz na koniec IV kwartału 2022 roku, w wierszu E4. „wymagalne zobowiązania” w poz. E4.2. „pozostałe” nie wykazano zobowiązania wymagalnego wynikającego z decyzji Nr 163/22 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 25.05.2022 r., w związku z decyzją ostateczną Zarządu Województwa Świętokrzyskiego Nr 186/22 z dnia 31.08.2022 r., w tym:
- na koniec III kwartału 2022 r. – kwota zobowiązania wymagalnego wynosiła 428.852,76 zł,
 - na koniec IV kwartału 2022 r. – kwota zobowiązania wymagalnego wynosiła 83.518,95 zł.
- Nieprawidłowość narusza § 4 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 oraz § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹³, w związku z § 1 ust. 1 i § 2 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik Nr 8 do ww. rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej.

III. W zakresie wykonywania budżetu Gminy:

1. W dniach 12.12.2022 r. oraz 31.12.2022 r. środki budżetu w łącznej kwocie 4.500.000 zł zostały zdeponowane na lokatach terminowych z okresem zapadalności wykraczającym poza rok budżetowy 2022 pomimo, iż w uchwale Nr XXXVI/220/2021 Rady Gminy w Obrazowie z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Obrazów na 2022 rok¹⁴ wraz ze zm. nie zostały ujęte planowane rozchody budżetu z ww. tytułu. Nieprawidłowość narusza art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, w związku z art. 6 ust. 2 pkt 5 tej ustawy.
2. Decyzją Nr 163/22 z dnia 25.05.2022 roku wydaną przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, Gmina Obrazów została zobowiązana do zwrotu środków w kwocie 428.852,76 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowej, otrzymanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego z tytułu zwrotu części dofinansowania

¹³ Dz. U. z 2023 r. poz. 652, dalej rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych

¹⁴ DZ. Urz. Woj. Świąt. z 2021 r. poz. 4639 ze zm.

przekazanego na podstawie umowy nr RPSW.03.01.00-26-0030/17-00 o dofinansowanie projektu nr RPSW.03.01.00-26-0030/17. Decyzją Nr 186/22 z dnia 31.08.2022 roku Zarząd Województwa Świętokrzyskiego utrzymał w mocy ww. decyzję z dnia 25.05.2022 roku (wpływ do Urzędu w dniu 2.09.2022 roku). Zwrotu dofinansowania w kwocie 428.852,76 zł wraz z należnymi odsetkami dokonano w dniach 28.10.2022 r. – kwota 428.852,76 zł oraz 31.01.2023 roku – kwota 107.304,95 zł, zamiast w terminie 14 dni od daty otrzymania ostatecznej decyzji administracyjnej, tj. do dnia 16.09.2022 roku. Zwrot środków w kwocie 428.852,76 zł dokonany przez Gminę Obrazów w dniach 28.10.2022 r. i 31.01.2023 r., skutkowałam naliczeniem i zapłatą odsetek ustalonych jak dla zaległości podatkowych w wysokości 107.304,95 zł, tj. w kwocie wyższej o 34.666,11 zł od kwoty odsetek wyliczonych w przypadku zwrotu części dofinansowania z zachowaniem terminu określonego w powyższej decyzji w wysokości 72.638,84 zł.

Nieprawidłowość narusza art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

IV. W zakresie wydatków z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych:

Kontrola postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonego w trybie podstawowym pn.: „Wykonanie podbudowy na drogach oraz placach gminnych z kruszywa naturalnego oraz łamanego na terenie Gminy Obrazów” wykazała że:

- a) przed otwarciem ofert, na stronie internetowej prowadzonego postępowania nie została zamieszczona informacja o kwocie, jaką Gmina zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, co narusza art. 98 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹⁵,
- b) zwrotu wadium wniesionego w pieniądzu wykonawcy, którego oferta nie została wybrana dokonano 16 dni po terminie, co narusza art. 222 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- c) ogłoszenie o wykonaniu umowy na roboty budowlane zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych z opóźnieniem o 439 dni, co narusza art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych.

V. W zakresie rozliczeń z jednostki organizacyjnymi:

W okresie objętym kontrolą nie prowadzono kontroli w Gminnym Samodzielnym Publicznym Zakładzie Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Obrazowie, co narusza art. 121 ust. 1, w związku z ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej¹⁶.

VI. W zakresie pozostałych ustaleń:

Umową na kompleksową obsługę bankową budżetu Gminy Obrazów i jednostek organizacyjnych Gminy w okresie od 1.07.2019 r. do 30.06.2024 r. objęto samorządową instytucję kultury posiadającą osobowość prawną, tj. Gminną Bibliotekę Publiczną w Obrazowie, co narusza art. 264 ust. 1 i ust. 2 ustawy o finansach publicznych, w związku z art. 17 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej¹⁷.

¹⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm., dalej ustawa Prawo zamówień publicznych

¹⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 991 ze zm., dalej ustawa o działalności leczniczej

¹⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 194 ze zm.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzebrzegania przepisów prawnych dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości Gminy, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

Niezależnie od wyszczególnienia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie nieprawidłowości w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania Gminy poprzez wskazanie merytorycznych pracowników w protokole z kontroli, Wójt oraz Skarbnik ponoszą w odpowiednim zakresie, odpowiedzialność z tytułu nadzoru, za opisane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz nadzorowania prac z tego zakresu spoczywały na Skarbniku/Głównym księgowym. Prawa i obowiązki Skarbnika/Głównego księgowego określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Organem wykonawczym Gminy jest Wójt, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Gminy, wykonywania budżetu gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Wójt jako organ wykonawczy gminy, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy).

Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli zarządczej, spoczywa na Wójcie (kierowniku jednostki), zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Sprawozdanie z wykonania planu audytu wewnętrznego sporządzać zgodnie z przepisami § 12 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie audytu wewnętrznego ze szczególnym uwzględnieniem zawierania w nim informacji na temat budżetu czasu komórki audytu wewnętrznego w danym roku, wyrażonego w osobodniach.
2. Przestrzegać obowiązku udostępniania w BIP informacji publicznych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4a ustawy o dostępie do informacji publicznej, stosownie do art. 8 ust. 3 tej ustawy.
3. Na koncie 011 „Środki trwałe” dokonać ujęcia gruntów stanowiących własność Gminy, tak aby zapisy dokonane w księgach rachunkowych odzwierciedlały stan faktyczny, stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, w związku z art. 3 ust. 1 pkt 15 lit. a) tej ustawy.
4. W księgach rachunkowych jednostki Urząd Gminy oraz w ewidencji budżetu operacje gospodarcze ujmować zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont określonych w załączniku Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz w obowiązującej w jednostce dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości,

a w szczególności:

- a) nie ujmować w księgach rachunkowych kwot wynikających z zawartych z instytucją finansującą umów, dotyczących refundacji wydatków poniesionych przez jednostkę w danym roku budżetowym,
 - b) w przypadku, gdy Urząd jako jednostka dysponuje wyodrębnionym rachunkiem bankowym przeznaczonym do realizacji planu finansowego dochodów, opłatę za udostępnianie danych osobowych pobierać na ten rachunek, a następnie odprowadzać ją na rachunek bankowy budżetu jako zrealizowane dochody. Należności z tytułu opłaty za udostępnianie danych osobowych zarówno w części należnej budżetowi jednostki samorządu terytorialnego jak i w części należnej budżetowi państwa ujmować w ewidencji prowadzonej w Urzędzie Gminy na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w korespondencji z kontem 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”, natomiast wpływ zrealizowanych dochodów z ww. tytułu zgodnie z opisem konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” w korespondencji z kontem 221 wg podziałki klasyfikacji budżetowej 750/75011/0690.
 - c) dokonane przez Urząd wpłaty na fundusze celowe, w tym Fundusz Wsparcia Policji, zaliczać do pozostałych kosztów operacyjnych i ujmować w ewidencji księgowej na koncie 761 „Pozostałe koszty operacyjne”.
5. Dochody budżetowe objęte podatkiem od towarów i usług (VAT), ujmować w księgach rachunkowych Urzędu w sposób zapewniający wykazywanie w sporządzanych sprawozdaniach Rb-27S Urzędu Gminy zrealizowanych dochodów budżetowych w wartościach netto we właściwych okresach sprawozdawczych, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości mając na uwadze, że do dochodów budżetu Gminy nie zalicza się podatku od towarów i usług, który stanowi dochód budżetu państwa na podstawie art. 111 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, w związku z art. 3 i art. 4 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.
 6. Celem rzetelnego przedstawienia sytuacji majątkowej Urzędu Gminy, odpisów aktualizujących wartość należności dokonywać nie później niż na dzień bilansowy, stosownie do art. 35b ustawy o rachunkowości, w związku z § 10 ust. 1 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
 7. W księgach rachunkowych Urzędu oraz sprawozdaniu finansowym, ujmować rezerwy na zobowiązania w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 21 ustawy o rachunkowości, a także wskazywać w informacji dodatkowej dane w zakresie informacji o toczących się postępowaniach, które mogą wpłynąć na sytuację majątkową i finansową jednostki, w związku z toczącymi przeciwko jednostce samorządu terytorialnego postępowaniami sądowymi, stosownie do art. 4 ust. 1 i ust. 1a ustawy o rachunkowości, w związku art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz art. 35d ust. 1 pkt 1 tej ustawy oraz wzorem informacji dodatkowej stanowiącej załącznik Nr 12 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
 8. Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze wykazywać w sprawozdaniach finansowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną, ujmując dane w zakresie ustalonym we wzorach tych sprawozdań stanowiących załączniki do rozporządzenia Ministra Finansów i Rozwoju z dnia 13 września 2017 r., stosownie do § 23 ust. 3 pkt 1, ust. 4, ust. 7 i ust. 8 tego rozporządzenia, w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

9. Przyjąć i stosować rozwiązania zapewniające prawidłowe i rzetelne sporządzanie sprawozdań budżetowych, poprzez wykazywanie w nich danych zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, w sposób określony w Instrukcji sporządzania sprawozdań, stosownie do § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
10. W sprawozdaniach z operacji finansowych dane wykazywać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, stosownie do § 10 ust. 4 w związku z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a w szczególności w jednostkowym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, dane wykazywać w sposób rzetelny na podstawie ewidencji księgowej jednostki oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki, w tym w poz. E4. „wymagalne zobowiązania” wykazywać wszystkie powstałe na koniec okresu sprawozdawczego zobowiązania wymagalne w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik Nr 8 do ww. rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej.
11. Nie lokować środków z rachunku budżetu na dzień 31 grudnia, w przypadku gdy w uchwale budżetowej na dany rok na nie zostały zaplanowane rozchody z tego tytułu, stosownie do art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.
12. Zwrotu środków otrzymanych przez Gminę Obrazów na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy o finansach publicznych, dokonywać w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji określającej kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki oraz sposób zwrotu tych środków, stosownie do treści art. 207 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w związku z art. 207 ust. 9 tej ustawy.
13. Na stronie internetowej prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, najpóźniej przed otwarciem ofert udostępniać informację o kwocie, jaką Gmina zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, stosownie do art. 222 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych.
14. Po wyborze najkorzystniejszej oferty w sprawie zamówienia publicznego wykonawcy, którego oferta nie została wybrana dokonywać zwrotu wadium niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku, stosownie do art. 98 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych.
15. Nie później niż w terminie 30 dni od daty wykonania umowy w sprawie zamówienia publicznego zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o wykonaniu umowy, stosownie do art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych.
16. Zapewnić skuteczny nadzór nad Gminnym Samodzielnym Publicznym Zakładzie Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Obrazowie pod względem celowości, gospodarności i rzetelności, zgodnie z art. 121 ust. 2 i ust. 3 ustawy o działalności leczniczej, w szczególności poprzez systematyczne prowadzenie kontroli obejmującej swym zakresem zagadnienia, o których mowa w art. 121 ust. 4 ustawy.

17. Nie obejmować samorządowych instytucji kultury umową bankowej obsługi budżetu Gminy, stosownie do art. 264 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w związku z art. 17 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, mając na uwadze, iż bankowa obsługa budżetu Gminy nie powinna obejmować rachunków odrębnych jednostek posiadających osobowość prawną.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje od Pana Wójta zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

PREZES

Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach

Damian Grzelka¹⁸

Do wiadomości:

Rada Gminy w Obrazowie

¹⁸ podpisano elektronicznym podpisem kwalifikowanym.